

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 519/2021-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom, Zámocká 28, Stropkov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 13Csp/112/2018 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 13Csp/112/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Prešov **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 13Csp/112/2018 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **800 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Prešov **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Prešov **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **576,12 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 10. septembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v civilnom spore.

Sťažovateľ žiada prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov a finančné zadostučinenie 4 000 eur.

II.

2. Sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 13. júna 2018 domáha, aby žalovanému bola uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej k zmluve o úvere. Spolu so žalobou navrhol vydať neodkladné opatrenie zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Sťažovateľ na výzvu súdu z 19. júna 2018 k jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia reagoval podaním zo 4. septembra 2018. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol odmietnutý uznesením z 31. júla 2019 potom, ako sťažovateľ 16. júla 2019 podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril 28. októbra 2019 tak, že žalobu žiadal zamietnuť. Na výzvu okresného súdu na vyjadrenie sa k vyjadreniu žalobcu z 5. novembra 2019 sťažovateľ nereagoval. Pre nečinnosť okresného súdu sťažovateľ znova 29. júla 2021 podal sťažnosť na prietahy v konaní, ktorú predseda okresného súdu vybavil tak, že na ňu nemôže odpovedať v 30-dňovej lehote, keďže sudca, ktorému je vec pridelená, čerpá dovolenku. Okresný súd 8. septembra 2021 nariadil pojednávanie na 1. október 2021, na ktorom rozhodol tak, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Písomne vyhotovenie rozsudku bolo 6. októbra 2021 odoslané stranám.

4. Odôvodnenie rozhodnutia má 38 odsekov, z ktorých prvých 17 sa venuje analýze podľa okresného súdu precíznosťou neoplyvajúcej žaloby so záverom, že predmetom konania nie je povinnosť žalobcu zdržať sa použitia dohody o zrážkach, ale určenie jej neplatnosti. Pre tieto procesualistické úvahy je opis medzi stranami nesporného skutkového stavu obsiahnutý až v 21. odseku a jeho právne posúdenie až v 34. odseku s tým, že jeho podstatou je jednoduchá subsumpcia so záverom o neurčitosti, a teda neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

III.

5. Sťažovateľ namieta, že napriek dvom sťažnostiam nie je o veci po viac ako troch rokoch od podania žaloby právoplatne rozhodnuté, hoci vec nie je skutkovo, procesne a ani právne zložitá a okresný súd má k dispozícii všetky potrebné podklady. Sťažovateľ zvyrazňuje, že podstatou žaloby je docieľiť ochranu jeho majetkových práv pred nezákonnými zrážkami zo mzdy, a preto nerozhodnutie vo veci s týmto individuálnym významom možno hodnotiť ako kvalifikovaný zbytočný prietah v postupe okresného súdu.

6. Okresný súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že predložil vyjadrenie sudcu, ktorému bola vec sťažovateľa pridelená. Tento sudca poukazuje na to, že sťažovateľ bol alebo je na okresnom súde stranou konania vo viac ako 30 sporoch; sťažnosť predsedovi súdu bola doručená v letných mesiacoch súdnych prázdnin; sťažovateľ nevyčkal na jej vybavenie a podal ústavnú sťažnosť, hoci o svoju vec sa nezaujímal, čo sa prejavilo i tým, že nepodal odvolanie proti odmietnutiu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a nevyjadril sa na vyjadrenie žalovaného. Ďalej poukázal na to, že advokát sťažovateľa zastupuje množstvo klientov v obdobných veciach, pričom podáva formulárové žaloby a aj formulárové ústavné sťažnosti nevyjadrujúce ujmu jeho klientov. Zvýraznil i to, že priebeh konania bol postihnutý pandemiou. Ďalej poukazuje na to, že tvrdenie stresových situácií sťažovateľa v ústavnej sťažnosti je vágnym a paušálnym konštatovaním,

ktoré nie je spôsobilé byť predmetom dokazovania. Z toho vyvodzuje, že bude stačiť, ak ústavný súd sťažovateľovi formálne vysloví porušenie ústavy, no neprizná mu finančné zadostučinenie a náhradu trov konania, keďže ide o zastupovanie advokátom v hromadnej veci.

7. Sťažovateľ k vyjadreniu okresného súdu, či presnejšie k vyjadreniu jeho sudcu uviedol, že množstvo súdnych konaní sťažovateľa bolo vyvolaných reťazením jeho úverov. Poukazuje na to, že vec sťažovateľa nie je procesne, skutkovo a ani právne zložitá. Ďalej poukazuje na odstupy medzi jednotlivými úkonmi súdu. Nepodanie odvolania a nevyjadrenie sa na výzvu súdu odôvodňuje snahou o čo najrýchlejšie rozhodnutie vo veci. Zdôrazňuje, že argumentácia okresného súdu vykazuje znaky samoúčelnosti a alibizmu.

IV.

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

9. Čo sa týka zložitosti veci, treba uviesť, že vec je skutkovo a právne celkom jednoduchá, keďže žiadne skutočnosti medzi stranami neboli sporné a rozhodovanie o sporných nárokoch z dohody o zrážkach zo mzdy je bežnou činnosťou všeobecných súdov v takej miere, že vybavovanie tejto agendy je nielen zo strany advokátov, ale aj zo strany súdov jednoduchou, takmer formulárovou agendou, v ktorej súd môže využiť argumentáciu už použitú v množstve predchádzajúcich obdobných rozhodnutí.

10. V správaní sťažovateľa neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania, a za takéto skutočnosti nemožno považovať ani to, že sa sťažovateľ neodvolal proti rozhodnutiu okresného súdu a že na jeho výzvu nereagoval ďalším podaním. Využitie procesných prostriedkov je vecou strany sporu a súd limituje len v tom, že musí vyčkať na uplynutie lehoty na vykonanie úkonu. Rovnako sťažovateľovi nemožno vyčítať formuláciu jeho žaloby, keďže okresný súd jej nedostatky nemusel žiadnym osobitným spôsobom odstraňovať a nič mu nebránilo o nej rozhodnúť.

11. Význam sporu pre sťažovateľa vyplynul z toho, že sa domáhal zdržania sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Nemožno však dospieť k záveru, že by sťažovateľ bol na svojich právach dotknutý skutočným vykonávaním týchto zrážok. Preto význam sporu pre sťažovateľa nebol podstatný. Aj napriek nečinnosti okresného súdu k zásahu do jeho príjmu zo mzdy zrážkami nedošlo.

12. Rozhodujúci bol postup okresného súdu v spore, ktorý vo veci nekonal od septembra 2018 do júla 2019, teda približne 11 mesiacov, a následne od novembra 2019 do septembra 2021, teda ďalších približne 22 mesiacov. To viedlo k tomu, že banálny spor, v ktorom možno pri bezprietahovom postupe očakávať rozhodnutie okresného súdu v dobe nie dlhšej ako šesť mesiacov, bol okresným súdom rozhodnutý po uplynutí viac ako troch rokov od podania žaloby.

13. Neobstojí argumentácia okresného súdu, že konanie ovplyvnila pandemická situácia, že sťažovateľ bol a je stranou množstva konaní na okresnom súde, a už vôbec nie argumentácia o tom, že sťažovateľ si dovoľil podať sťažnosť predsedovi súdu v letnom období. Konanie začalo dávno pred vypuknutím pandémie a i počas pandémie prevažovali obdobia, v ktorých okresnému súdu nič nebránilo v tom, aby v jednoduchom spore sťažovateľa nariadil pojednávanie, ktoré v konečnom dôsledku prebehlo len za prítomnosti sudcu a zástupcu sťažovateľa a celkom trvalo 15 minút. Množstvo sporov sťažovateľa nie je v súvislosti s tým, že okresný súd v spore nepostupoval priebežne. Podanie sťažnosti predsedovi súdu v letnom období a následne podanie ústavnej sťažnosti bolo prirodzenou reakciou na viac ako ročnú úplnú nečinnosť okresného súdu. Pri takýchto prieťahoch od strany sporu nemožno požadovať, že sa svojich práv na prejednanie veci bude domáhať v závislosti od ročných období či s ohľadom na neinštitucionalizovaný zvyk akýchsi súdnych prázdnin.

14. Procesný postup okresného súdu nesmeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa, keďže hrubou nečinnosťou spôsobil zbytočné prieťahy v konaní. Preto bolo podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyhovené a vyslovené, že postupom okresného súdu boli porušené sťažovateľom uvedené základné práva.

15. Vzhľadom na to, že v spore sťažovateľa nie je právoplatne rozhodnuté a nie je ani rozhodnuté o výške náhrady trov, bolo okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.

16. S prihliadnutím na doterajšiu celkovú dĺžku konania na okresnom súde, správanie sťažovateľa, význam sporu pre sťažovateľa a postup súdu ústavný súd sťažovateľovi priznal podľa čl. 127 ods. 3 ústavy finančné zadosťučinenie 800 eur a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom rozhodujúcim faktorom pri zistení porušenia základných práv sťažovateľa bola hrubá nečinnosť okresného súdu.

V.

17. Na okraj k postupu okresného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti treba uviesť, že je celkom nevhodné, ak okresný súd postupuje tak, že sa k ústavnej sťažnosti vyjadruje preposlaním stanoviska sudcu, ktorému je vec sťažovateľa pridelená. Ústavný súd od okresného súdu ako orgánu verejnej moci – účastníka konania o ústavnej sťažnosti, ktorý má podľa predpisov podústavného práva svojho predsedu, nielen doručovateľa, očakáva vecné vyjadrenie k rozsahu a k dôvodom ústavnej sťažnosti, ktoré bude prosté neúčelne kontradiktórnych vyjadrení s podtextom dešpektu a antipatie či už k sťažovateľovi alebo k jeho advokátovi a takých vyjadrení, z ktorých možno dospieť k záveru, že okresný súd vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľa jeho postupom považuje len za akúsi formalitu. Pri takýchto prístupoch a vyjadreniach sa potom môže ľahko navodiť dojem, že výkon funkcií sudcu a predsedu súdu na Okresnom súde Prešov je rovnako len akousi formalitou, a nie plnením poslania v prospech základných práv občanov.

VI.

18. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2021 je 181,17 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenie 3 x 181,17 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (3 x 10,87 eur) predstavuje 576,12 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu